

**Azərbaycan Respublikası adından
Q Ə T N A M Ə**

İş № 2(103)-XXXX/XXXX

XXXX-cu il

Bakı şəhəri

Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin mülki kollegiyası

Hakimlər –Şərafət Asif qızı Məmmədovanın sədrliyi və məruzəsi ilə,
Vüqar Təvəkgül oğlu Həsənov və Namiq Şamil oğlu Cəfərovdan ibarət tərkibdə,
Mövlayev Azər Aydın oğlunun katibliyi ilə,

Bakı şəhəri Xətai Rayon Məhkəməsinin 2(011)-XXXX/XXXX sayılı, XXXX-cu il tarixli qətnaməsindən cavabdeh XXXXİstehsalat Birliyi tərəfindən verilmiş apellyasiya şikayətinə əsasən mülki işə Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin binasında açıq məhkəmə iclasında baxaraq

m ü ə y ə n e t d i:

İddiaçı XXXXoğlu cavabdeh XXXXİstehsalat Birliyinə qarşı “borcun silinməsi tələbinə dair” iddia ərizəsi ilə məhkəməyə müraciət edərək cavabdeh tərəfində ona əsassız hesablanmış 1944 manat debitor borcun silinməsi və quraşdırılmış sayğacın pulunun ondan tələb edilməsinin qanunsuz hesab edilməsi barədə qətnamə çıxarılmasını xahiş etmişdir.

İddiaçı XXXXoğlu iddia ərizəsini onunla əsaslandırılmışdır ki, ailə üzvləri ilə birlikdə Bakı şəhəri, Suraxanı rayonu, XXXX sayılı evdə qeydiyyatda olmaqla yaşayır. Qeyd edilən yaşayış evində qaz sayğacı müqaviləyə əsasən quraşdırılmışdır. XXXX-ci ildə qaz idarəsinin əməkdaşları qaz sayğacına baxış keçirərək nasazlıq olduğunu bildirmiş, sayğac çıxardılaraq, yerinə yeni Smart kart tipli sayğac quraşdırılmışdır. Bundan sonra sayğacın hara aparılmasını bilməmiş, bu barədə ona hər hansı bir məlumat verilməmişdir. Lakin köhnə sayğac aparıldıqdan sonra XXXXİstehsalat Birliyinin əməkdaşları yaşadığı ünvana gələrək sayğacda zədənin aşkar edilməsini bildirmiş və cavabdeh tərəfindən ona əlavə qaz sərfi hesablanmışdır. Hər ay mütəmadi olaraq işlətdiyi qazın dəyərini ödəmiş, cavabdehə bununla əlaqədar heç bir borcu qalmamışdır. Sayğac quraşdırıldıqdan sonra cavabdehin əməkdaşları tərəfindən plomblanmışdır. Yeni plomb qırılmadığı təqdirdə həmin sayğaca müdaxilə edə bilməz. XXXXtərəfindən ondan əsassız olaraq qaz sərfiyyatına görə 1944 manat və quraşdırılmış sayğaca görə 235,88 manat tələb edilməsi onu məhkəməyə müraciət etməyə vadar etmişdir. Cavabdehin tələbinin əsassız olmasına baxmayaraq, hal-hazırda bu bu məsələ ilə bağlı problem yaşayır.

Bakı şəhəri Xəyay Rayon Məhkəməsinin 2(011)-XXXX/XXXX sayılı, XXXX-cu il tarixli qətnaməsi ilə iddia ərizəsinin təmin edilməsi, XXXXİstehsalat Birliyinin XXXXoğluna əsassız hesablanmış 1944 manat debitor borcunun silinməsi və və sayğacın dəyirinin iddiaçı XXXXoğlundan tələb olunmaması cavabdeh XXXXİstehsalat birliyinə həvalə edilməsi qət edilmişdir.

Həmin qətnamədən narazı qalan cavabdeh XXXXİstehsalat Birliyi tərəfindən apellyasiya şikayəti verilərək, qətnamənin ləğv edilməsi və iddia tələbinin rədd edilməsi barədə yeni qətnamə qəbul edilməsi xahiş edilmişdir.

Apellyasiya şikayəti onunla əsaslandırılmışdır ki, XXXXİB-nin nümayəndələri tərəfindən XXXXoğluna məxsus mənzilindən sayğac çıxarılmış və dövlət yoxlamasından keçirilməsi üçün "İnformasiya Texnologiyaları və Rabitə İdarəsi"nə göndərilmişdir. "İnformasiya Texnologiyaları və Rabitə İdarəsi"nin laboratoriyasında sayğacın qaz sayğacına müdaxilə nəticəsində (çıxış plastmas borusunun deşilməsi) istismara yarasız olması müəyyən edilmişdir. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin XXXX-ci il tarixli, 80 sayılı "Qazdan istifadə Qaydaları"nın 4.9-cu maddəsinə əsasən zədələnmiş qaz sayğacının təmir olunması, texniki baxışdan keçirilməsi, dəyişdirilməsi (yenisilə əvəz edilməsi) və quraşdırılması zədələnmə istehlakçının təqsiri üzündən baş verdikdə istehlakçının vəsaiti hesabına qaz paylayıcısı tərəfindən həyata keçirilir. Göstərilənlərə əsasən XXXXoğlunun ünvanında quraşdırılmış sayğaca müdaxilə olduğu üçün istifadə edilmiş təbii qazın dəyəri 1944 manat borc hesablanmışdır. Lakin birinci instansiya məhkəməsi bunların heç birinə hüquqi qiymət verməmişdir.

İş üzrə tərəflər məhkəmə iclasının vaxtı və yeri barədə lazımı qaydada xəbərdar edilməsinə baxmayaraq, tərəflər məhkəmə iclasına gəlməmiş, gəlməmələrinin səbəbi barədə məhkəməyə məlumat verilməmişlər. Məhkəmə kollegiyası Mülki Prosesual Məcəllənin 376.2-ci maddəsinə rəhbər tutaraq tərəflərin iştirakı olmadan işə baxılmasını mümkün hesab etmişdir.

Belə ki, XXXXİstehsalat Birliyi tərəfindən məhkəməyə təqdim olunan abonentin saldosundan müəyyən olunur ki, XXXXoğluna aktlar üzrə tələb olunan qaz sərfiyyatına görə borc 1944 manat təşkil edir.

Azəriqaz İstehsalat Birliyinin XXXX-ci il tarixli qərarının surətindən müəyyən olunur ki, qaz işlədicilərindən PQ4-ün maksimal saatlıq qaz sərfi 1,2 m³/saat, orta günlük iş rejimi 6 saat və hesabat müddəti 180 gün, kombinin maksimal saatlıq qaz sərfi 2,6 m³/saat, orta günlük iş rejimi 18 saat və hesabat müddəti 180 gün qəbul edilməklə itirilmiş qazın bərpası üçün hesabatın aparılması və hesablanmış məbləğin 9720 m³ ödənilməsi qərara alınmış, qərarın verilməsi üçün əsas XXXX-ci il tarixli 0172649 sayılı akt olmuşdur.

Azəriqaz İstehsalat Birliyinin əməkdaşları tərəfindən tərtib olunmuş XXXX-ci il tarixli 0178861 sayılı aktın surətindən müəyyən olunur ki, XXXXoğlunun yaşadığı evdə quraşdırılmış sayğacın çıxış plastmas borusu deşildiyindən dəymiş ziyanın hesablanması qərara alınmışdır.

Azəriqaz İB-nin əməkdaşları tərəfindən tərtib olunmuş XXXX-ci il tarixli 5420678 sayılı aktın surətindən müəyyən olunur ki, XXXXoğlunun yaşadığı evdə quraşdırılmış qaz sayğacının çıxış borusunda dəlik aşkarlandığından İtron tipli G4 markalı qaz sayğacı ilə əvəz olunmuşdur.

Azəriqaz İB-nin XXXX-ci il tarixli aktının surətindən müəyyən olunur ki, 1402AZ130114072083 sayılı sayğacın çıxış plastmas borusu deşildiyindən dövlət yoxlaması nəticəsində yararsız hesab olunmuşdur.

"İstehlakçılarının hüquqlarının müdafiəsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun:

3-cü maddəsinə əsasən öz hüquqlarının və qanuni mənafeylərinin müdafiəsi üçün səlahiyyətli dövlət orqanlarına və məhkəməyə müraciət etməyə istehlakçılarının hüquqları vardır;

18-ci maddəsinin 1-ci bəndinə əsasən dövlət istehlakçılarının mənafelərinin müdafiəsinə təminat verir. Maddənin 2-ci bəndinə əsasən istehlakçılarının hüquqlarının dövlət müdafiəsini Azərbaycan Respublikasında istehlakçılar üçün nəzərdə tutulan malların (işlərin, xidmətlərin) keyfiyyətinə, təhlükəsizliyinə və istehlakçılarının Qanunla qorunan başqa hüquqlarının müdafiəsinə nəzarət edən müvafiq dövlət orqanları və məhkəmə öz səlahiyyətləri hüddudlarında həyata keçirirlər;

26-cı maddəsinə görə istehlakçıların qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş hüquqlarının müdafiəsini məhkəmə həyata keçirir. İstehlakçılar hüquqlarının pozulması barədə qaldırılan iddialara görə dövlət rüsumu verməkdən azad edirlər.

Belə ki, «Qaz təchizatı» haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanununun 13-cü maddəsinin 8-ci bəndinə əsasən qaz paylayıcısı istehlakçıya verdiyi qazın dəyərini yalnız sayğacın göstəricilərinə əsasən tam hesablamalıdır və hər ay istehlakçıya məlumat (hesab) təqdim etməlidir (göndərməlidir). İstehlakçı tərəfindən qazın hesabı tam ödənildikdən sonra, qaz paylayıcısı tərəfindən yol verilmiş səhvə görə düzgün hesablanmış qazın dəyərini qaz paylayıcısı istehlakçı tərəfindən ödənilməsinə tələb edə bilməz.

Bu maddənin 9-cu bəndinə əsasən məişət qaz qurğularının istifadəsi üçün qaz sayğacı qaz paylayıcısının vəsaiti hesabına, sənaye qaz qurğularının istifadəsi üçün isə qaz sayğacı istehlakçının vəsaiti hesabına təchiz edilir, quraşdırılır və dəyişdirilir. İstehlakçının təqsiri olmadan zədələnmiş qaz sayğacının təmir olunması, texniki baxışdan keçirilməsi, dəyişdirilməsi (yenisi ilə əvəz edilməsi) və quraşdırılması bu hissənin birinci cümləsinə uyğun olaraq, zədələnmə istehlakçının təqsiri üzündən baş verdikdə isə istehlakçının vəsaiti hesabına qaz paylayıcısı tərəfindən həyata keçirilir. Qaz paylayıcısı tərəfindən qaz sayğacının dəyişdirilməsi, təmir olunması və ya texniki baxışdan keçirilməsi istehlakçıdan tələb edildikdə, bu halda qaz paylayıcısı tərəfindən həmin tələbin hüquqi əsası göstərməlidir. Qaz sayğacının növbəti texniki baxışının keçirilməsi onların texniki pasportlarında göstərilmiş müddətdə həyata keçirilir. Qaz sayğacının növbəti texniki baxışdan keçirilməsinə görə istehlakçılardan vəsait tələb etmək qadağandır. İstehlakçının arzusu ilə qaz sayğacının texniki baxışdan keçirilməsinə görə istehlakçı vəsait ödəməlidir.

«İstehlakçıların hüquqlarının müdafiəsi haqqında» Qanunun 13-cü maddəsində göstərilir ki, satıcı (icraçı) istehlakçını maraqlandıran malın (işin, xidmətin) qiyməti, istehlak xassələri (ərzaq malları barəsində isə; həm də tərkibi, yararlılıq müddəti, kaloriliyi, sağlamlıq üçün zərərli maddələrin normativ sənədlərin tələbləri ilə müqayisəli miqdarı), əldə edilməsi şərtləri, təminat öhdəlikləri və iddiaların irəli sürülməsi, malın işlədilməsi, saxlanması və təhlükəsiz istifadəsi üsulları və qaydaları barəsində istehlakçıya zəruri və düzgün məlumat verməlidir.

«Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin XXXX tarixli 80 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Qazdan istifadə Qaydaları"nın:

4.2-ci bəndinə əsasən məişət qaz qurğularının istifadəsi üçün qaz sayğacı qaz paylayıcısının vəsaiti hesabına, sənaye qaz qurğularının istifadəsi üçün isə qaz sayğacı istehlakçının vəsaiti hesabına təchiz edilir, quraşdırılır və dəyişdirilir.

4.5-ci bəndinə əsasən Qaz sayğacının növbəti dövlət yoxlamasından keçirilməsinə görə istehlakçılardan vəsait tələb etmək qadağandır. İstehlakçının arzusu ilə qaz sayğacının dövlət yoxlanılmasından keçirilməsinə görə istehlakçı vəsait ödəməlidir;

4.7-ci bəndinə əsasən sayğacın üzərində olan plombalar kənar müdaxilələrdən qorunmaq üçün müvafiq örtüklə örtülməli (fiziki şəxs olan istehlakçıların sayğacları qaz paylayıcısı tərəfindən) və sayğac göstəricisinə sərbəst şəkildə baxılmasına imkan olmalıdır;

4.8-ci bəndinə əsasən fiziki şəxs olan istehlakçıların qaz sayğacının işlək vəziyyətdə saxlanılmasına görə cavabdehliyi qaz paylayıcısı, hüquqi şəxslərin qaz sayğacının işlək vəziyyətdə saxlanılmasına görə cavabdehliyi isə özləri daşıyırlar;

4.9-cu bəndinə əsasən istehlakçının təqsiri olmadan zədələnmiş qaz sayğacının təmir olunması, texniki baxışdan keçirilməsi, dəyişdirilməsi (yenisi ilə əvəz edilməsi) və quraşdırılması bu Qaydaların 4.2-ci bəndinə uyğun olaraq, zədələnmə istehlakçının təqsiri üzündən baş verdikdə isə istehlakçının vəsaiti hesabına qaz paylayıcısı tərəfindən həyata keçirilir.

Göründüyü kimi, iddiaçı XXXXoğluna məxsus ünvanda quraşdırılmış sayğaca müdaxilənin məhz iddiaçı tərəfindən edilməsi öz təsdiqini tapmamışdır. Belə olan halda da məhkəmə kollegiyası hesab edir ki, iddiaçı, əsassız olaraq cavabdeh XXXXİstehsalat Birliyi tərəfindən onun yaşadığı evə dair hesablanmış itirilmiş qazın dəyəri 1944 manat məbləğində borcun silinməsi barədə iddia ilə məhkəməyə müraciət etməkdə haqlı olmuşdur.

Məhkəmə kollegiyası da birinci instansiya məhkəməsinin iddianın təmin edilməli olmasından ibarət gəlidiyi qənaətlə, habelə onun əsaslandırılması ilə razılaşıaraq hesab edir ki, qətnamə qanuni və işin hallarına uyğundur, habelə onun qəbulu zamanı maddi və prosessual hüquq normalarının pozuntusuna yol verilməmişdir.

Eyni zamanda kollegiya apellyasiya şikayətinin dəlilləri ilə razılaşmayaraq, hesab edir ki, bu dəlillər qəbul edilmiş qətnamənin ləğvi və yaxud dəyişdirilməsi üçün əsas deyildir.

Belə ki, apellyasiya şikayətində də cavabdeh, iddiaçıya məxsus ünvanda olan sayğaca müdaxilənin məhz iddiaçının təqsiri üzündən baş verməsini sübut edə bilməmişdir. Belə olan halda da, həmin müdaxiləyə görə hesablanmış borcun iddiaçıdan tutulması əsassızdır.

Məhkəmə kollegiyası həmçinin qeyd edir ki, Azərbaycan Respublikası Mülki Prosessual Məcəlləsinə dəyişiklər edilməsi haqqında (XXXX-ci il tarixindən qüvvəyə minmiş) XXXX-ci il tarixli Azərbaycan Respublikasının Qanunundan sonra Məcəlləyə yeni məzmununda 404-1-ci maddə əlavə edilmişdir ki, həmin həmin maddəyə görə apellyasiya instansiyası məhkəməsində baxılan mülki işlər üzrə iddianın qiyməti iki min manatdan az olan əmlak xarakterli iddialar üzrə qətnamələrdən kassasiya şikayəti verilə bilməz. Belə olan halda müəyyən edilir ki, prosessual qanunvericiliyə edilmiş dəyişikliyə görə hazırki qətnamədən kassasiya şikayəti verilməsi nəzərdə tutulmamışdır.

Odur ki, Kollegiya Mülki Prosessual Məcəllənin 384.0.1-ci maddəsində təsbit olunmuş səlahiyyətinə əsaslanaraq hesab edir ki, apellyasiya şikayəti təmin olunmamalı və birinci instansiya məhkəməsinin qətnaməsi dəyişdirilmədən saxlanılmalıdır.

Yuxarıda göstərilənlərə əsasən və Azərbaycan Respublikası MPM-nin 372, 382, 384.0.1 və 404-1-ci maddələrini rəhbər tutaraq, Məhkəmə kollegiyası

qəət etdi:

Apellyasiya şikayəti təmin edilməsin.

Bakı şəhəri Xətai Rayon Məhkəməsinin 2(011)-XXXX/XXXX sayılı, XXXX-ci il tarixli qətnaməsi dəyişdirilmədən saxlanılsın.

Qətnamə qəbul edildiyi andan qanuni qüvvəyə minir.

Qətnamədən kassasiya şikayəti verilə bilməz.